

УДК 94(477)"17"

Юрій Мицик

МАЄТНОСТІ АНАСТАСІЇ СКОРОПАДСЬКОЇ НА КРОЛЕВЕЧЧИНІ

У статті наводяться архівні документи щодо матеріального становища гетьманши Анастасії Скоропадської та її особистого життя.

Ключові слова: Анастасія Скоропадська, гетьман, маєтності, Кролевецька сотня.

Анастасія Маркович є неординарною постаттю в історії Гетьманщини. Будучи дружиною гетьмана Івана Скоропадського, вона брала діяльну участь у державних справах. Недаремно в народі казали: «Іван носить плахту, а Настя булаву». Менше відомо про особисте життя Насті Маркович, яка походила з роду єврея-вихреста і вирізнялася вродою, що й стало причиною її неймовірної кар'єри. Вона вийшла заміж за генерального бунчужного у 1678–1687 рр. Костянтина Голуба, від якого мала дочку Євдокію. Овдовівши, вона у 1700 р. вийшла заміж вдруге за вдівця, батька двох дочок, теж генерального бунчужного, майбутнього гетьмана Івана Скоропадського. Протегувала своїй рідні: брат гетьманши Андрій був глухівським сотником у 1709–1714 рр., лубенським полковником у 1714–1729 рр., а потім генеральним підскарбієм у 1729–1740 рр., племінник Яків Маркович був наказним лубенським полковником у 1723–1727 рр., але в історію увійшов як видатний мемуарист. Обіймали високі посади Марковичі і в подальшому (наприклад, Іван Андрійович був лубенським полковим обозним у 1758–1760 рр.). Сприяла гетьманша і своєму зятю Івану Чарнишу, який був гадяцьким полковником у 1709–1715 рр. Після смерті Івана Скоропадського Анастасія стала особливо богомільною, велику увагу приділяла підтримці церкви. Зокрема, саме їй завдячує своїм піднесенням Свято-Харлампіївський Гамаліївський монастир під Шосткою, який став усипальницею роду Скоропадських, насамперед самої Насті і гетьмана Івана.

Пролити трохи світла на біографію Анастасії Маркович можуть передусім архівні джерела. Зокрема, нам вдалося виявити в Інституті рукопису Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (далі — ІР НБУВ) цікавий збірник першої чверті XVIII ст.¹ Це копії десятка документів на маєтності, пов'язані з Анастасією Маркович. Йдеться в першу чергу про села Довгалівку і Подолове, які важко локалізувати, бо їх немає на сучасних картах України. Проте згадка про р. Реть вказує на те, що вони знаходилися на Кролевеччині (Реть тече під Кролевцем). Як часто буває в подібних випадках, зберігали також документи, які підтверджували право на маєтності попередніх власників. Це робилося на випадок можливих судових процесів за землі. Отже, першим за хронологією є універсал гетьмана Дем'яна Многогрішного від 9.08.(30.07.)1669 р.², яким підтверджувалося право козацької вдови Авдотії Красненської та її синів Захарія та Костя на млини в с. Подолове, збудовані на р. Реті їх покійним чоловіком та батьком Іваном. Є й купча (збереглося лише її закінчення) складена в часи, коли Голуб обіймав посаду генерального бунчужного, тобто 1678 — липень 1687 р. Гетьман Іван Самойлович 18(8).06.1681 р. надав Голубу

¹ Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (далі — ІР НБУВ). — Ф. 1. — Спр. 65027-65028. — Арк. 4.

² Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича (1657–1687). — К.—Л., 2004. — С. 512–513.

с. Подолове³. Як і деякі інші документи, згадані тут, вона наводиться в додатках. У квітні 1687 р. (на жаль, рік не можна точно встановити) генеральний бунчужний Костянтин Голуб купує ліс за р. Реттю, який називався Кирма, у козака Кролевецької сотні Сави Андрієнка, відповідну купчу було затверджено кролевецьким урядом в особі сотника Івана Маковського та ін. У 1691 р. Мазепа підтвердив права Голуба на слобідку й п'ять хат (на Кролевеччині), причому називав його тільки значним військовим товаришем, а не бунчужним⁴. Далі йдуть два універсали гетьмана Івана Мазепи від 18(8).03.1689 р. і не раніше 26(16).11.1699⁵. Першим дозволялося генеральному бунчужному Костянтину Голубу привернути в «послушенство» людей, які селяться на його землях під Довгалівкою й Подоловим. З другого випливає, що удова Анастасія просила підтвердити і по смерті чоловіка землі, ліс, три млини та інше, однак гетьман, видно, зволікав з прийняттям рішення і видав універсал лише після її нового шлюбу з Іваном Скоропадським, «респектуючи злучення її в малженство з пном бунчужним ншим».

У 1706 р., коли Скоропадський уже був генеральним осавулом, козак Кролевецької сотні Григорій Дейнека разом зі своєю матір'ю Марією продав йому та Анастасії за 600 талярів греблю на р. Свидні поблизу Подолова і млин, гай, селище тощо, які були власністю ще його діда Григорія. На жаль, бракує закінчення цієї купчої. Цікаво, що тут називається кролевецьким сотником Яків Марковський (правильніше: Маковський). Але сучасні довідники вказують, що він був кролевецьким сотником у 1712–1713 рр., а його батько Іван сотникував у 1675–1679 і 1681–1707 рр.⁶ Ймовірно, копіст сплутав батька із сином. У 1710 р. сама Анастасія купує за 100 золотих у братів Івана та Максима Федоровичів (кролевецький сотник Федір Данилович виступав перед міським урядом як довірена особа братів) «плец» з полем над р. Реттю на березі, де стоїть с. Подолове. Важливо, що Анастасія відкуповувала маєтність, продану колись покійним Захарієм Голубом. Зберігся у збірнику незначний уривок — закінчення якоїсь купчої Скоропадського, підписаної, зокрема, Андрієм Марковичем, тоді ще (1709–1714) глухівським сотником. Підписався ще глухівський городовий отаман Семен Уманець. Досі було відомо, що він та Василь Хмельник отаманували до 1725 р.

³ Універсали Івана Мазепи (1687–1709). — К.—Л., 2006. — Ч. 2. — С. 500.

⁴ Там само. — С. 149.

⁵ Там само. — С. 101.

⁶ Кривошея В.В. Українська козацька старшина. — К., 2005. — С. 96.

Тепер же можна дещо уточнити термін його каденції.

У документі 1714 р. йдеться про родинні стосунки Анастасії. Отже, 31(20) січня перед кролевецьким урядом на чолі із сотником Захаром Калістратовичем був зачитаний «поважний лист» гетьмана Скоропадського щодо апеляції гадяцького полковника Івана Чарниша, чоловіка Євдокії Голуб, зятя Анастасії. В апеляції Чарниша йшлося про несправедливе обділення ще малолітньої Євдокії всупереч заповіту її батька, а це сталося через дії покійних Федора Топольницького і його дружини Василіси, яка, вочевидь, доводилася старшою сестрою Євдокії (від першого шлюбу Костянтина Голуба). Щоправда, в дослідницькій літературі про неї не згадується. Василіса мала свою частку батьківського добра, яку дістала, коли виходила заміж («была отвінена»). Тоді, мабуть, Анастасія не мала належного впливу, щоб вберегти дочку від кривди. Тепер же, коли вона стала гетьманшею, ситуація змінилася. Явно цією обставиною було викликано те, що Петро та Іван Топольницькі (сини Василіси) і Дарія Голуб (дочка Костянтина Голуба від шлюбу з невідомою на ім'я Н Іванівною Забілою), яка була дружиною шляхтича Дяковського, добровільно поступилися Семенівським млином під селом Подоловим та частиною комор «на ринку кролевецком». До речі, цей Дяківський був братом летичівського підстоля Дяківського, який у 1731 р. писав до своїх племінників, запрошуючи їх погостювати в нього, і згадував про своє знайомство з гетьманами Іваном Мазепою та Данилом Апостолом⁷. У свою чергу Чарниш з дружиною відступалися від поділу батьківського добра «в золоті спеціальлах, перлах, срібрі, міді й ціні и иншом», враховуючи «сиротство пнов Тополніцких». А через те що їхні батьки насильно відібрали Семенівський млин у Дарії, вони (подружжя Чарнишів) сплатили Петру й Івану 500 золотих. Цього листа було зачитано перед урядом Кролевця, бо мова йшла про маєтності на території їх сотні. Серед підписантів цього документа бачимо й городового отамана Ярему Гриненка («Ерема Григориевич») і Стефана Топольницького (брата Петра й Івана?).

Зрештою, 1717 р. датована чергова купча. Анастасія Скоропадська купувала за 2000 талярів у братів Григорія, який згадувався вище, Тихона і Павла Дейнеків (Дейнеченки) греблю на р. Реті з частиною млина, два гаї, ниву тощо. Серед підписантів бачимо, зокрема, Федора Макаренка, «на міста пна сотника зостаючий», тобто наказного сотника, хоча був присутній і сам кролевецький сотник Генваровський. Макаренко був тоді городовим отаманом (1710–1714 рр. та 1718 р.). Ясно,

⁷ ІР НБУВ. — Ф. 1. — Спр. 65141. — Арк. 7.

що в цей період він поступився місцем отамана, а його місце зайняв Стефан Стожок. У 1703–1706 рр. отаманував його родич Федір Стожок. Потім цю купчу завірили глухівський сотник Іван Мануйлович, бахмацький сотник Семен Боровський, згаданий вище Семен Уманець,

невідомий ближче Олександр Ситенський, писар полковий гадяцький, та ін.

Таким чином, згадані документи проливають світло на маєтності гетьманші Анастасії Скоропадської на Крелевеччині та на її особисте життя.

ДЖЕРЕЛА

1. Кривошея В.В. Українська козацька старшина / В.В. Кривошея. — К., 2005. — 275 с.
2. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. — Ф. 1. — Спр. 65027-65028. — Спр. 65141.
3. Універсали Івана Мазепи (1687–1709) / упор. І. Бутич, В. Ринсевич. — К.–Л., 2006. . — Ч. 2. — 798 с.
4. Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича (1657–1687) / упор. І. Бутич, В. Ринсевич, І. Тесленко. — К.–Л., 2004. — 1085 с.

REFERENCES

1. Kryvosheia V.V. Ukrainska kozatska starshyna / V.V. Kryvosheia. — K., 2005. — 275 s.
2. Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V.I. Vernadskoho. Instytut rukopysu. — F. 1. — Spr. 65027-65028; Spr. 65141.
3. Universalny Ivana Mazepy (1687–1709) / upor. I. Butych, V. Rynsevych. — K.–L., 2006. — Ch. 2. — 798 s.
4. Universalni ukrainskykh hetmaniv vid Ivana Vyhovskoho do Ivana Samoiloivycha (1657–1687) / upor. I. Butych, V. Rynsevych, I. Teslenko. — K.–L., 2004. — 1085 s.

* * *

№ 1

Між 1678 — липнем 1687 р. — Крелевець. — Закінчення купчої на землю К.І. Голуба

[...]вивям лежачого в кгрунті крелевецком во всіх руках славетному пну Костантию Ивановичу Голубу за певную сумму и сполно до рук моїх отліченную, то есть талярей тридцять, ему самому, жоні и потомком его, на вічне, а непорушное часы з волним шацунком и обовязком от кожного тако такового, хтобы міл уступовати до оной добровольной продажи моей, варую сим власним коштом и накладом (в каждого вряду) отбувати и очищати. Ані я, и жона моя, яко и потомки мої, и с кривних, близких и далних, жадного уступу до пна Костантия не міли, волно ему яко актору и державцу в своей поссессіі міючи и диспозиціі яко хотіти ведлуг умислу свого шафовати. При которой продажи моей (на тот час при зебраню до вишънаменованого уряду) би́ли люде зацние и віри годние Конону Ивановичу, Евстафию Лукяновичу, Ивану Макаровичу, Лукашу Ивановичу, Ивану Кунашовичу, Василю Бабиченку и при нем будучих и не именованных. Що просили нас о актиноване так вишъменованного уряду, яко и подукованных особ, щосмо казали записати и видати пну Костантию Ивановичу с подписом рук писара міських (!) и при[ти]сненем печати міської крелевецкой яко есть видано року и дня звишъописанного дано до рук его млсти п. Костантому Ивановичу Голубови, бунчужному войсковому енералному.

Зінес Максименко, писар крелевецкий, рукою.

IP НБУВ. — Ф. I. — № 65027–65028.

№ 2

1687(?), квітня 4 (березня 24). — Крелевець. — Купча

Року Бжого 1701(?) марта 24 дня.

Перед нами зуполним урядом крелевецким, Иваном Миколаевичом Маковским, сотником, Иваном Макаровичом, атаманом городовим, Аверкием Антоновичем, войтом, Григорием

Мартиновичем, Петром Ивановичем, бурми́страмы, ставши персона́льне Сава Андрі́енко, товариш сотні Кро́левецкой, чинил нам, ви́жей менованим особам, опові́дь, иж продал лісок свой лежачий за Ретю, Кирма прозиваемий, за золотих шіст его млсти пну Костантию Ивановичу Голубові, бунчучному Войска его царского пресвітлого влчства Запорожского енералному. До которого ліска мененний Андрі́енко он сам, жона и потомки его не міють вічними часы интересоватися, под закладом вины на суд енералний коп десят варуем, а пну Костантию Ивановичу Голубові, ему самому, жоні и потомком его в вікуистой поссессіі тримати и кому хотіти волно дати, продати и даровати. Що для ліпшой певности писмо оное печатю сосницкою ест стверженно.

Діялося в Кро́левці року и дня ви́жей по[ме]ненних (?) и пред зви́ш описаним урядом кро́левецким.

IP НБУВ. — Ф. I. — № 65027–65028.

№ 3

1706, листопада 17(6). — Чернігів. — Випис з чернігівських міських книг

Випис з книг міських чернігівських права майдебурского.

Року тисяча сімсот шостого місця ноєврия шестого дня.

На майстраті его царского пресвітлого влчства чернігівском перед нами, Силою Феодоровичем Дубровою, бурми́стром и лантвойтом чернігівским, Феодором Якимовичом, бурми́стром, райцями, лавникамы и всіми рочне засілимы родными (*описка, має бути «радними»*. — Ю.М.), ставши обещне Григорий Григориевич Дойнека, товариш сотні Кро́левецкой, явне, ясне и доброволне до книг міських чернігівських признал сам собою и своей родички Мари Григориевой Дойнечихи именем, иж оны, міючи в уезді Кро́левецком поблизу села Подолова на реці Свидні греблю, з давних часов уживаемую, прозиваемую Дойнечинскую, о двох каменех млина, помеж гребель в верху од пна Якова Марковского, сотника кро́левецкого, а внизу его млсти пна асаула енералного застающую, а при греблі обапол лежачие плечи, околицы селитби, на яких и подданих члвка три знайдует, гай, займища, и иние угоды здавна при той греблі застающие, Дейнекою Василем, дідом его Григорием уживается, жадной найменшой річи з оних на себе не выімуючи, на вічність славетне урожоному его млсти пну Ивану Скоропадскому, асаулови войсковому енералному, пней и потомству их, при битности превелебного отца Николая Сидоровского, протопопи чернігівского, и честного отца Елисея Колчицкого, презвитера щитовицкого, за шестсот талярей личби совитой готових грошей, торг учинивши, продал и гроши отобравши и во всем за тую свою продажу греблі зуполной з плечями, селижбами, околицами, гаямы, займищами, здавна до тоей Дойничинской греблі.

IP НБУВ. — Ф. I. — № 65027–65028.

№ 4

1710, травня 21(11). — Кро́левець. — Випис з кро́левецьких міських книг купчюї

Випис с книг міських кро́левецких.

Року 1710 мсця мая 11 дня.

Перед нами зуполним урядом міским кро́левецким, Феодором Ивановичем, атаманом городовим, Андрі́ем Прокоповичем, войтом, Семеном Григориевичем и Матві́ем Федоровичом, бурми́страмы, ставши персона́льне пн. Феодор Данилович, сотник нш кро́левецкий, чинил явне ретелную свою оповед, иж пнове, мовит, уряд з поряди и поизвеления Ивана и Максима, братов Федоровичов, Аверченкових коро́пского синов, міючи плец дідичний, нікому ні в чем не пенний, покойним блженной памяти Аверкием купним правом от небожчика пна Захария Голуба набитий, лежачий в подоловий в берег над рікою Ретю, так з доброй своей волі продалисмо в вічність ей млсти Анастасіі пні Ивановой Скоропадской, велможной добродійці пні гетмановой, з прилеглим до того плеча пахотним полем, в том же селі будучим, за готовую сполную сумму до рук моіх отліченную золотих сто. Которие гроши помененним Ивана и Максиму Федоровичом, в опеці моей тепер застаючим дідичом и сукцессором, положили нанарушно (*описка, має бути «ненарушно»*. — Ю.М.) додержати, от которой ншой доброволной продажи чуждимы себе чиним, так тож и покровних наших, близких и далеких, отдаляем, жеби ніхто не сміл и не важился в тот, нами проданный Феодором Даниловичом, сотником, и Иваном и Максимом Федоровичамаы, плец и поле интересоватис и жадного вступу міти, леч при неї млсти добродійці пні гетмановой купленное міет заховатис вичисте и потомком их. Для которого продажи жадал нас вишшемененний пн. Феодор Данилович, сотник, сим урядовим ншим купчюїім записом ствердити, в книги міские записати. Мы теди, уряд, вислухавши таковой доброволной

продажи по желанию его урядовне схилившия, велілисмо сюю купчую в книги міские кролевецкие уписати и ведлуг того запису тож за упрошением, яко стороні потребуемой ей млсти пні гетмановой росказалисмо видати при обвиклих печатех наших міской и сотницкой выписанное купчое сие писмо з подписом руки писарской.

В Кролевеці року и дня звишписанного.

Данило Павлович, писар м[іський] кролевецкий.

ІР НБУВ. — Ф. І. — № 65027–65028.

№ 5

1709–1714. — Глухів. — Закінчення купчої

[...]Приказалисмо до книг нших міских глуховских сюю продажу записати, а потребуемой особи ясневелможному добродієви его млсти пну гетманові з тих же книг екстрактом винявши при вираженю имен нших и притисненем печати урядовой видалисмо в Глухові року и дня вишписанного.

Андрей Маркович, сотник глуховский рукою власною.

Семен Уманец, атаман городовий глуховский.

Александр Иванович, войт глуховский, з бурмистремы.

Василий Дмитриевич рукою.

ІР НБУВ. — Ф. І. — № 65027–65028.

№ 6

1714, січня 31(21). — Кролевець. — Випис з кролевецьких міських книг купчої

Року Божого 1714 мсця януария 20 дня.

Випис с книг міских кролевецких.

Перед намы зуполним урядом городовим кролевецким, Захарием Калистратовичем (*Калиновським. — Ю.М.*), сотником, Еремієм Григорієвичем (*Гриненком. — Ю.М.*), атаманом городовим, Петром Никифоровичем, войтом, Евхимом Кондратовичем и Еммелияном Семеновичем, бурмистремы, з притомностью знатного и віри годного товариства Федора Ивановича Макаренка, Евхима Демяновича, Ивана Кондратовича, Филипа Павловича Ковди, Гаврила Терентієвича, хоружого сотні ншой, и знатних мещан, обивателей нших же кролевецких, Тараса Васи́лиевича, Федора Павловича Зачепа и Ивана Яременка читан был поважний лыст ясневелможного его млсти пна Ивана Скоропадского, Войск его царского пресвітлого влчства Запорожских обох сторон Дніпра гетмана, до нас, старшини, писаний, в котором изображено тое, что его ж црского пресвітлого влчства Войска Запорожского полковник гадяцкий, его млст пн. Иоан Чарниш, апеловал до власти рейментарской, чинячи упоминок позосталих добр отцевских на жону его млсти, пні Евдокию Костантиевну Голубовну, прилично належной части, поневаж небожчик пн. Феодор Тополницкий з жоною своею пною Васкою Константиевною Голубовною ж покойному, блженния памяти бывшому бунчужному енералному пну Константию Голубу, при остатній волі тестаменту чинити не допустили, чрез що же тогда немалая в поділі в літех дитинних будучой пні Евдокиі Костантиевні кривда вчинена в добрах отцевских (бо пні Тополницкая завчасу уже была отвінена и всяким кгрунтом определена и уже ей по смерти волею родителскую поділ не належал). Теди тепер его млсть пн. Иван Чарниш, полковник гадяцкий, упоминался, абы праведно част належная на пнною его била узнана. По тому прето его млсти упоминку Петр, Иван пнове Тополницкие, и пні Дария Костантиевна Голубовна самы доброхотне полюбовне, не вступаючи в право, млин, прозиваемий Семеновский, о двох колах мучних под селом Подоловом маетность его млсти пна полковника гадяцкого, на реці Реті стоячий, и дві окні коморние ровно в меж як пні Дяковской, так пном Тополницким по дві ж окні определенних, на ринку кролевецком найдуючиеса, вічне уступили, а о болший поділ добр отцевских в золті специялах, перлах, срібрі, міді й ціні и иншом пн. полковник с пнею своею доброхотне вічне замовчати против Даріі Дяковской и против Тополницких и для спокойного пожития жадали и просили нас, уряду, о записане до книг наших міских кролевецких и о винате экстракту з книг для лучшего обоіх сторон в потомний час віроятия кріпости и пожитковання вікуистого, а пн. полковник з пнею своею Евдокиєю, респектуючи на сиротство пнов Тополницких, повторе, что покойние пн. Тополницкий и пні Тополницкая насиліем пні Даріі Дяковской за той млин тогда по поділі отплатили били за сей час, тепер сей отбираючи запис, дал пном Петру и Ивану Тополницким гроший доброй монети пятсот золотих.

Мы теди, вишгменованная старшина, слушному их млстей потребованю давши у себе місце, яко до книг наших міських казалисмо записати, так и потребуемой стороні такий же екстракт от слова до слова видати з подписом рук наших и на подписом именной при звиклой печати городовою и подписатем рук власних пнов пнов (*написано двічі. — Ю.М.*) Тополніцких року и дня вижей спецификованного.

Захарий Калистратович, сотник кролевецкий, рукою.

Ерема Григориевич, атаман городской.

Петр Никифорович, войт з бурмистрамы.

Звишшепомянутим товариством и посполитими, а вмiсто их писар городской росписался.

Петро Тополніцкий, Иван Тополніцкий руками власными, Стефан Тополніцкий рукою власною.

Иван Тополніцкий, рукою.

Тимофій Павлович, писар городской кролевецкий, зкоригован з книгами, рукою власною.

IP НБУВ. — Ф. I. — № 65027-65028.

№ 7

1717, квітня 4 (березня 24). — Кролевець. — Випис з кролевецьких міських книг купчої

Року тысяча сімсот сегонадцять мсця мая двадцять четвертого числа. Мы, нижей подписанние, именамы, братья родние, даем відати, кому в том потреба указуватимет, сим ншим доброволним писанием, иж прежде продана сеей греблі, завиноватившися тринадцять сот золотих, а не міючи чим того долгу отдавати, продалисмо греблю ясневелможной добродійці пней гетмановой еї млсти, пней Анастасіі Ивановой Скоропадской на реці Реті з двома клітками: в одной каменей дві, в другой — пустих двох куль з гайкамы двома, ланом и нивою велможного его млсти пна Иоана Чернища, его царского пресвітлого влчства Войска Запорожского судії енералного, за суму двох тысячей талярей в вічне владіние и волно будет еї пнскою велможности продати, даровати, зміняти або и вічисте владіти и сколко возможно на той греблі в пожиток себі кліток постройти. До которой греблі жона, діти нши, близкие и далекие родичи, не міют вічисте интересоватися, поневаж сюю мою от себе еї пнскою велможности на вишписанную греблю купчую з фундушамы за подписом в купчой рук всіх нас, трох братов, и упрошоних нами ж пнов урядових даемо в вічне оную греблю владіние, а року и дня вишшеписанного при людех урядовых нижей подписанних Григорий Дейнека рукою своею писалем з Тихонием и Павлом, трох братов родних. А он, яко не уміючие брати мої Тихон и Павел писати, руками своїмы на сей же купчой крести приложили Тихон+ Павел+ Дейнеченки. Мы, урядовіі кролевецкие, пред нами сая купчая ясневелможной добродійці еї млсты пні Анастасіі Ивановой Скоропадской, гетмановой, на греблю вишшеписанную рукою его ж, Григория Дейнеченка, писанная и свідителства Якова, Мария занотовавши такое, що мовит, як сидів на греблі Дейнкувскую млинах чрез літ чтири. В той час гребля так биля визшая, що если на полі якая под вербою стоит на отмілі от Глуховского шляху убитая для криги и плаву, палцов на два жеби воды вижше стало, поти не пускаем (*ці три слова повторені. — Ю.М.*) було молоти мы, мирочники, из Иваном Руденком урядовне при вишшеписанной купчой руками власными и печатмы ствержаючи подписуем.

Костянтин Генваровский, сотник кролевецкий.

Федор Макаренко, на місті пна сотника застаючий.

Стефан Стожок, атаман городской.

Гаврило Степонович, войт кролевецкий.

Омелко Товстенко и Михайло Вереміевич, бурмистри.

И мы, на тот час згодившіся, по прошению п. Григория Дейнеки, свідомі вишписанной купчой будучи, имена свої прикладаем Филип Москал, Федор Шкляр, Микита Грищенко, Иван, Вакула, Корній Мосціпан и протчіих.

Року 1717 мсця мая 31 дня к сей купчой данной з уряду кролевецкого.

Ясневелможной еї млсти пней гетмановой, а презентован нам, урядови глуховскому, руки свої при звиклой печати подписуем

Иван Мануйлович, сотник глуховский.

Семен Уманец, атаман городской глуховский.

Александр Иванович, войт глуховский з бурмистрамы.

Мы, Григорий, Тихоний и Павло Дейнеченки, повернувшис з уряду глуховского для твердійшой (в) потомний час крiпости, упросили нижей подписанних особ, на тот час в Глухові пред судом енералним в своїх правах будучих на сей же рукоданной купчой на ратушу глуховском (что само

извольне и всі согласне во вічне владініе ясневелможной пней продалисмо) potwierженной руки свої подписати.

Я, упрощений от их помененних Дейненченков, Семен Боровский, сотник бахмацкий, т.р. пишу.

Я, на тот час от них упрощенный, Александер Ситенский, писар полковий гадяцкий, подписуюся. Мартин Штишевский, асаул полковий гадяцкий, пишу.

ІР НБУВ. — Ф. І. — № 65027–65028.

Юрий Мыцык

ВЛАДЕНИЯ АНАСТАСИИ СКОРОПАДСКОЙ НА КРОЛЕВЕТЧИНЕ

В статье представлены архивные документы, касающиеся материального положения гетманши Анастасии Скоропадской и ее личной жизни.

Ключевые слова: Анастасия Скоропадская, гетман, владения, Кролевецкая сотня.

Jurij Mytsyk

ANASTASIIA SKOROPADSKA'S ESTATES IN KROLEVETS

Publications of the documents on history of the Cossack starostas, represented central government of the first half of the 18th century, remains an actual task nowadays. The author of the article introduces the estate documents related to Anastasiia Markovych (Skoropadska). These papers help to understand the relation between the Hetman's wife and clarify, information about her wealth. The documents certify the purchase and sale agreement in real estate transactions indicating the price of the lands and crafts. The papers content shows the activity of Anastasiia Skoropadska and her relatives as landlords. It also indicates the previous owners' property list compiled in case of possible land trials. Some historical sources also contain indications as to the geography of that area, the area near the town of Krolevets. These papers give us clear information about the people enlisted in government of Krolivets during the 1710s.

Key words: Anastasia Skoropadska, hetman, estates, Krolevets Hundred.

Дата надходження статті до редакції: 27.04.2017 р.